

Netbeheer Nederland
Anna van Buerenplein 43
2595 DA Den Haag

IPO (Interprovinciaal Overleg)
t.a.v. de Voorzitter, dhr. Th.J.F.M. Bovens
Postbus 16107
2500 BC DEN HAAG

Postbus 90608
2509 LP Den Haag
070 205 50 00
secretariaat@netbeheernederland.nl
netbeheernederland.nl

Kenmerk
BR-2019-1604
Datum
3 april 2019

Behandeld door
Stephan de Vos
E-mail
sdvos@netbeheernederland.nl

Doorkiesnummer
070 205 50 34

Onderwerp

De energietransitie bij de collegevorming van Gedeputeerde Staten in 2019

Geachte heer Bovens,

De Nederlandse provincies staan voor de grote taak om de energietransitie in de provincie te organiseren. Nederland streeft ernaar om in 2050 als samenleving CO₂-neutraal te zijn. Om dit te bereiken, moet de energievoorziening de komende jaren drastisch veranderen. Provincies spelen daarbij een actieve regisserende rol bij klimaatvraagstukken voor de energietransitie.

De nieuwe colleges van Gedeputeerde Staten staan daar niet alleen voor. De netbeheerders werken op dit moment al nauw samen met provincies en willen ook de komende jaren aan deze samenwerking bouwen om zo betrouwbare, betaalbare en toekomstbestendige energienetten te realiseren.

Om deze randvoorwaarden te creëren, geven de netbeheerders de provincies enkele suggesties mee. Wij hopen dat u deze suggesties wilt uitdragen naar uw leden, zodat ze als input kunnen dienen voor coalitiegesprekken en het coalitieakkoord.

Samen optrekken om de inpassing van hernieuwbare energie te realiseren

De provincie staat voor de taak om te bepalen hoe invulling gegeven wordt aan de regionale energieambities. Dit heeft impact op de energienetten. Denk hierbij aan het inpassen van verdeelstations, kabels, transformatorhuisjes, groengasboosters en waterstof-infrastructuur. Het is van belang dat provincies en netbeheerders elkaar weten te vinden, om de energietransitie tot een goed einde te brengen. Samen voorkomen we dat er technische belemmeringen ontstaan, waardoor landelijke afspraken over de inpassing van zonne- en windenergie niet nagekomen kunnen worden en het potentieel aan groengas-invoeding niet gerealiseerd kan worden.

Regionale Energie Strategieën (RES)

Netbeheerders participeren actief in de verschillende RES-regio's. Onze ambitie is om vanuit onze technische kennis richting te geven aan de keuzes in de stuurgroepen. Het is van belang dat de gehele energieopgave wordt meegenomen om op die manier te kunnen bepalen welke aanpassing

IBAN NL51 ABNA 0613001036
BTW-nummer NL8185.25.101.B01
KvK-nummer 09175117

Kenmerk
BR-2019-1604

Datum
28 maart 2019

nodig is en wat de beste locaties zijn om duurzame energieopwekking te realiseren. De netbeheerders bepleiten dan ook sterk om de sectoren industrie, mobiliteit en landbouw mee te nemen in de RES. Als dat in de eerste iteratie van de RES niet mogelijk is, dan zeker bij de tweede. Alleen met een dergelijk totaaloverzicht met inzicht in de onderlinge afhankelijkheden en kansen tussen sectoren kunnen we samen zorgen voor een succesvolle groei van duurzame energieopwekking.

Impact van decentrale duurzame elektriciteitsopwekking

Op dit moment constateren de netbeheerders dat de snelle toename van duurzame elektriciteitsproductie in bepaalde delen van Nederland leidt tot aansluit- en invoedproblemen. De enorme ongecoördineerde groei tot wel 200% van zon op land heeft alle betrokkenen voor grote uitdagingen geplaatst. Het gevolg kan zijn dat netten hier onvoldoende capaciteit hebben en nog aan te leggen zon- en windprojecten de komende jaren stil komen te liggen. Om de korte termijn-problematiek het hoofd te bieden, benadrukken de netbeheerders dat zij na de Provinciale Statenverkiezingen graag samen met de nieuwe colleges op zoek gaan naar creatieve oplossingen. Op de langere termijn kan de regie op opweklocaties worden ingebed in de Regionale Energie Strategieën (RES). Voorbeelden van creatieve oplossingen voor de korte termijn kunnen zijn:

- Het voeren van stevige regie bij het plaatsen van zon op land.
- Het zo dicht mogelijk bij elkaar plaatsen van zonne- en windenergie.
- Het zo dicht mogelijk bij elkaar plaatsen van opwek en verbruik van duurzame energie.
- Het zo dicht mogelijk plaatsen van nieuwe parken op locaties waar transportcapaciteit beschikbaar is.
- De voorkeursvolgorde die wordt opgenomen in de NOVI flexibel te hanteren bij de locatiekeuze voor duurzame opwek.

Aardgasnet

Door de afname van het aardgasverbruik zullen netbeheerders sommige bestaande gasleidingen op verzoek van de gemeenten (in het kader van de warmteplannen) of aangeslotenen uit gebruik nemen. Het uit gebruik nemen en veilig verwijderen van de gasleidingen en aansluitingen zullen ook kosten met zich meebrengen. Dit zijn deels maatschappelijke kosten. Duurzame gassen zoals waterstof en groen gas kunnen met minimale aanpassingen getransporteerd worden in de huidige infrastructuur. Daarom pleiten de netbeheerders voor experimenteren en het uitgebreid onderzoeken van de mogelijkheden voor de verduurzaming van de warmtevoorziening met behoud van (een deel van) de huidige gasinfrastructuur. We vragen de provincies daarom initiatieven voor alternatief gebruik van het bestaande aardgasnetwerk, zoals biogas, groengas, en waterstof te ondersteunen, zodat de maatschappelijke kosten zo laag mogelijk gehouden kunnen worden. Het is van het grootst mogelijke belang om hier zo snel mogelijk mee te beginnen, zodat de opties voor de lastiger te isoleren wijken tijdig in beeld worden gebracht.

Warmtenetten

Energienetten spelen een cruciale rol om onze samenleving draaiende te houden. Netbeheerders verzorgen nu al het beheer van de vitale elektriciteits- en gasnetten. In de (nabije) toekomst zullen warmtenetten eenzelfde cruciale rol spelen, waarbij regionale warmtenetten een groot aantal huishoudens van warmte voorzien. Dit vraagt om een sterke rol voor de gemeenten en provincies. De gemeenten en provincies zijn nu via hun aandelen eigenaar van de elektriciteits- en gasnetten.

Kenmerk
BR-2019-1604

Datum
28 maart 2019

De aanleg van de warmte-infrastructuur in de openbare ruimte is een publieke aangelegenheid. Het is de visie van de netbeheerders dat gemeenten en hun inwoners, net als bij het elektriciteits- en gasnet, kunnen rekenen op een publieke partij voor de aanleg en het beheer van deze infrastructuur.

De netwerkbedrijven kunnen bij warmtenetten eenzelfde rol spelen als nu bij de elektriciteits- en gasnetten. Ze kunnen gemeenten en provincies helpen bij het in publieke handen houden van de vitale warmtenetten en zo zorgdragen voor keuzevrijheid, open netten, een hoge betrouwbaarheid, een snelle realisatie en synergievoordelen. Dit zal ook de weg vrij maken voor het aansluiten van verschillende warmtebronnen, zoals geothermie, restwarmte of bio-warmte. Uiteindelijk kunnen gebruikers keuzevrijheid krijgen, wanneer ook meerdere warmteleveranciers op het warmtenet komen, waardoor concurrentie ontstaat.

Om ervoor te zorgen dat netwerkbedrijven ook een volwaardig aanbod kunnen doen, moet er sprake zijn van een gelijk speelveld met andere publieke partijen, zoals afval- en energiebedrijven en waterleidingbedrijven. Wij vragen provincies daarom om, met ons, te pleiten voor de juiste juridische kaders.

Tekort aan technisch personeel

De energietransitie leidt tot een grote druk op de arbeidsmarkt en het tekort aan technisch personeel vormt een bedreiging voor de voortgang van de energietransitie. Tegelijkertijd biedt de energietransitie ook economische kansen en veel werkgelegenheid in alle delen van Nederland. Daarom pleiten de netbeheerders voor het stimuleren van onderwijs in de technieksector. Om de synergie te bevorderen en de effectiviteit van wederzijdse arbeidsmarktinspanningen bij verbonden partijen te stimuleren, werken netwerkbedrijven graag samen met provincies en maatschappelijke organisaties om te verkennen wat de mogelijkheden zijn op dit thema.

Landelijke en regionale netbeheerders

In Nederland zijn negen netbeheerders voor elektriciteit en gas actief. Zij zijn allen in publiek eigendom. De twee landelijke netbeheerders, Tennet en Gasunie Transport Services, zijn 100% eigendom van het Rijk, de regionale netbeheerders zijn in handen van provincies en gemeenten. In verschillende provincies zijn verschillende netbeheerders actief, de tabel in de bijlage laat zien welke regionale netbeheerder in welke provincie actief is.

Netbeheer Nederland is de brancheorganisatie voor deze netbeheerders. Wij helpen u graag bij de energietransitie-uitdagingen in uw provincie en indien nodig met het leggen van contact met netbeheerders die actief zijn in de verschillende provincies.

Met vriendelijke groet,

Marc van der Linden
Voorzitter Netbeheer Nederland

Kenmerk
BR-2019-1604

Datum
28 maart 2019

Bijlage

PROVINCIE	ACTIEVE REGIONALE NETBEHEERDER (GAS- EN/OF ELEKTRICITEIT)
▪ GRONINGEN	▪ Enexis
▪ FRIESLAND	▪ Liander, Stedin
▪ DRENTHE	▪ Rendo, Enexis
▪ OVERIJSSSEL	▪ Coteq, Rendo, Enexis
▪ FLEVOLAND	▪ Liander
▪ GELDERLAND	▪ Liander, Coteq
▪ UTRECHT	▪ Stedin, Liander
▪ NOORD-HOLLAND	▪ Liander, Stedin
▪ ZUID-HOLLAND	▪ Westland Infra, Stedin, Liander
▪ ZEELAND	▪ Enduris (onderdeel van de Stedin Groep)
▪ NOORD-BRABANT	▪ Enexis
▪ LIMBURG	▪ Enexis